

16 - 27 / 10 / 19

ΚΑΛΝΤΕΡΙΜΙ Χ2 ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΕΤΡΙΝΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΡΙΤΗ 15/10

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ 'ΤΕΛΩΝΕΙΟ'
ΑΦΙΞΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ 16/10

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ 'ΤΕΛΩΝΕΙΟ'

09:00 - 09:30 ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ στο 12ήμερο Εργαστήριο
Ομάδα Μπουλούκι
09:30 - 19:30 ΕΚΔΡΟΜΗ: ευρύτερη περιοχή των Τζουμέρκων
Άγναντα - Πράμαντα - Καλαρρύτες - Μονή Κλίνας

ΠΕΜΠΤΗ 17/10

ΜΟΝΗ ΜΟΥΧΟΥΣΤΙΟΥ

09:00 - 09:45 *Τα πετρώματα ως δομικοί λίθοι στα μνημεία*
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΕΛΦΟΣ
Αναπληρωτής καθηγητής ΑΠΘ, Τμήμα Γεωλογίας
Τομέας Ορυκτολογίας, Πετρολογίας, Κοιτασματολογίας
10:00 - 14:30 ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΕ ΝΤΑΜΑΡΙ
& ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΕΞΟΥΡΥΞΗΣ ΠΕΤΡΑΣ
17:30 - 18:15 *Η αρχιτεκτονική της λιθοδομής: σχεδιασμός και κατασκευή*
ΑΙΝΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Αρχιτέκτων Μηχανικός PhD ΕΜΠ
18:30 - 19:15 *Ξύλινες ενισχύσεις λιθοδομών (ξυλοδεσιές)*
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΜΑΝΤΟΣ
Αρχιτέκτων Μηχανικός PhD Yale University - ΕΜΠ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18/10

ΜΟΝΗ ΜΟΥΧΟΥΣΤΙΟΥ - ΠΛΑΚΑ

09:00 - 09:45 *The properties of lime: Mortars and renders*
10:00 - 10:45 *Stone in historical structures: A Conservation Approach*
D. BAXTER
Διευθυντής Ευρωπαϊκών Έργων του Ινστιτούτου
Αποκατάστασης Ιστορικών Κτιρίων (IHBC)
11:30 - 12:00 Δοκιμές ασβεστοκονιαμάτων
12:30 - 16:00 Επιχρίσματα: προετοιμασία και εφαρμογή

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10

ΣΥΝΔΕΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

09:00 - 10:00 ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ
ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΕΚΘΕΣΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
"ΚΑΛΝΤΕΡΙΜΙ Χ2"
10:00 - 11:00 ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ
Α. ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ Περιφερειάρχης Ηπείρου
Γ. ΣΕΝΤΕΛΕΣ Δήμαρχος Βορείων Τζουμέρκων
Χ. ΧΑΣΙΑΚΟΣ Δήμαρχος Κεντρικών Τζουμέρκων
Π. ΑΛΜΠΑΝΗΣ Εκπρ. ΤΕΕ/ΤΔΜ
Κ. KNIGHT Εκπρ. The Headley Trust
11:00 - 11:45 *Γέφυρα Πλάκας: Προβληματισμοί και αποφάσεις κατά τη μελέτη αποκατάστασης*
ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΑΚΟΣ
Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ, MSc Προστασία Μνημείων ΕΜΠ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΕΛΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ, MSc Αποκατάσταση Μνημείων ΕΜΠ
12:00 - 12:45 *Από τη μελέτη στην εφαρμογή ή "Άραχτε μην απελπίζεσαι και δεν θ' αργήσει"*
ΧΡΗΣΤΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
Αρχιτέκτων Μηχανικός Architettura di Firenze
13:30 Αναχώρηση προς Καταφύγιο Πραμάντων
ΟΡΕΙΝΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ
14:00 - 15:00 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ
Καταφύγιο Πραμάντων - Καταφύγιο Μελισσουργών
15:00 - 19:00 **MINI MUSHROOM FESTIVAL**
στο Καταφύγιο Μελισσουργών

ΚΥΡΙΑΚΗ 20/10

ΓΕΦΥΡΑ ΠΛΑΚΑΣ - ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

09:00 - 10:00 ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ ΤΗΣ
ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΦΥΡΑΣ ΤΗΣ ΠΛΑΚΑΣ
10:00 - 13:00 ΠΕΛΕΚΗΜΑ ΠΕΤΡΑΣ - ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ
ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΛΟΥΜΠΗΣ
13:00 - 14:30 ΓΙΟΡΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΠΑΛΙΩΝ
ΜΑΣΤΟΡΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΑ 21 - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25/10

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ

08:30 - 12:00 ΕΡΓΑΣΙΕΣ
12:00 - 12:30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
12:30 - 16:30 ΕΡΓΑΣΙΕΣ
19:00 - 21:00 Έκθεση Φωτογραφικού Αρχείου Σπ. Μαντά
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 26/10

ΣΥΝΔΕΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

09:00 - 09:45 *Παραδοσιακή δόμηση και σύγχρονες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης*
ΝΙΚΟΣ Μ. ΚΑΤΣΟΥΛΑΚΟΣ
Μηχανολόγος Μηχανικός PhD ΕΜΠ, MΔΕ "Περιβάλλον και Ανάπτυξη",
Μεταδιδακτορικός Ερευντής ΜΕ.Κ.Δ.Ε.
10:00 - 10:45 *Τα καλντερίμια στο παρελθόν και η μετάλλαξή τους στο χρόνο*
ΜΑΡΙΑ ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΥ
Αρχιτέκτονας Μηχανικός ΑΠΘ, MSc Αποκαταστάσεων Κ.Υ.Λευνελ - Βέλγιο. Υπεύθυνη
Επιστημονικής Γραμματείας ΔΠΜΣ "Προστασία Μνημείων" Σχ. Αρχιτεκτόνων Μπχ.
ΕΜΠ, Ερευνήτρια ΜΕ.Κ.Δ.Ε.
11:00 - 11:45 *Οι δρόμοι πριν από το αυτοκίνητο*
ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΟΡΡΕΣ
Ομότιμος καθηγητής Ιστορίας Αρχιτεκτονικής, Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
16:00 - 16:45 *Κτιζοντας (με) την Κοινότητα: Συμμετοχική διαφύλαξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς*
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
Εθνολόγος - Προϊσταμένη Τμήματος Συλλογών, Έρευνας και Τεκμηρίωσης Λαϊκής
Τέχνης Μουσείου Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού ΥΠΠΟΑ UNESCO ICH Facilitator
17:00 - 17:45 *Το αρχιτεκτονικό απόδεμα μέσα και έξω από το Μουσείο*
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΜΥΡΗΣ
Επίκουρος καθηγητής Ιστορίας Αρχιτεκτονικής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Π. Ιωαννίνων
18:00 - 18:45 *Το νόημα και η συμβολή της άσκησης στη μαθητεία της μαστορικής τέχνης*
ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΚΑΝΙΑΤΣΑΣ
Καθηγητής Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων και
Θεωρίας Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού, Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
19:30 - 21:30 *Τα δάκρυα του Βουνού (2018)*
του ΣΤΕΛΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΑΣ παρουσία του Σκηνοθέτη

ΚΥΡΙΑΚΗ 27/10

ΜΟΝΗ ΜΟΥΧΟΥΣΤΙΟΥ

09:00 - 09:45 *Το αγροτικό τοπίο ως πολιτιστικό αγαθό: ανακαλύπτοντας το "υλικό" και το "άυλο" της πολιτιστικής κληρονομιάς του αγροτικού χώρου μέσα από το παράδειγμα ενός ορεινού οικισμού*
ΕΛΕΝΑ ΜΠΑΖΙΝΗ
ΠΕ Λαογράφων/Κοινωνικών Ανθρωπολόγων/Εθνολόγων.
Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ΥΠΠΟΑ
Τμήμα Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Διαπολιτισμικών Θεμάτων
10:00 - 10:30 *Τα Άνθη της Πέτρας και η διάσωση της παραδοσιακής τέχνης της πέτρας*
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΙΑΟΥΣΗΣ
Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου
"Φίλοι Παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής - Άνθη της Πέτρας"
10:30 - 13:00 *Πέτρα, μολύβι, ψαλίδι, χαρτί: κόβοντας και ράβοντας την εμπειρία του Βουλουκι ως καλής πρακτικής διαφύλαξης της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς*
Εργαστήριο για την περιγραφή της καλής πρακτικής, με άξονα τις διακρατικές συνεργασίες για την κοινωνική αειφορία.
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
13:15 - 13:30 *Το ΜΕΚΔΕ και η συμβολή του στην έρευνα και ανάπτυξη των ορεινών περιοχών*
ΝΙΚΟΣ Μ. ΚΑΤΣΟΥΛΑΚΟΣ
13:30 - 13:45 *Αναζητώντας ένα μέλλον για την αρχαία τέχνη του μαρμάρου*
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΖΕΣΤΑΝΑΚΗΣ
Ιδρυτικό Μέλος της Μάρμαρος ΑΜΚΕ - Ελλάδα
13:45 - 14:00 *Preserving drystone heritage bottom up: from local communities to european organizations*
ΜΑΡΙΑ ΦΛΑΪΣΙΓ
Univ. Bacc. Hist. Art., Ethnol. et Anthropol.
Representative of 4 GRADA DRAGONID - Croatia
14:00 - 14:15 *Why should we keep our rural areas alive?*
ΚΥΒΡΑΤ ΜΙΛΕΒ
Architect
Representative of MESHTRA/ACEM - Bulgaria
14:15 - 14:30 *CHwB Albania - Cultural heritage as a right and a resource for sustainable development*
ΑΝΙΣΑ ΛΛΟΖΑ
Architect, Regional Restoration Camp Coordinator
Representative of Cultural Heritage without Borders - Albania
17:00 - 17:30 Περιήγηση στο ιστορικό μονοπάτι προς το
Γεφύρι της Πλάκας
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΦΡΑΣΤΩΝ
18:00 - 19:00 ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
19:00 - ΓΙΟΡΤΗ ΛΗΞΗΣ

1 6 - 2 7 / 1 0 / 1 9

KALDERIMI X2 TWELVE-DAY STONE MASONRY WORKSHOP

DETAILED PROGRAM

TUESDAY 15/10

'TELONIO' HOTEL

ARRIVALS

WEDNESDAY 16/10

'TELONIO' HOTEL

09:00 - 09:30 INTRODUCTION in the 12day Workshop
Boulouki Team
09:30 - 19:30 DAY TRIP: broader Tzoumerka region:
Agnada - Pramanta - Kalarites - Kipina Monastery

THURSDAY 17/10

MOUCHOUSTI CULTURAL CENTER

09:00 - 09:45 *Rocks as building stones in monuments*
VASILIS MELFOS
Associate Professor AUTH, School of Geology
Department of Mineralogy, Petrology, Economic Geology
10:00 - 14:30 VISIT TO NEARBY QUARRY
& STONE EXTRACTION DEMONSTRATION
17:30 - 18:15 *The architecture of stonework: design and construction*
AENEAS OIKONOMOU
Architect PhD NTUA
18:30 - 19:15 *Wooden reinforcement for stone structures (timber frames)*
ATHANASIOS KOUMANTOS
ARCHITECT PhD Yale University - NTUA

FRIDAY 18/10

MOUCHOUSTI CULTURAL CENTER

09:00 - 09:45 *The properties of lime: Mortars and renders*
10:00 - 10:45 *Stone in historical structures: A Conservation Approach*
D. BAXTER
Institute of Historic Building Conservation (IHBC) Director

PLAKA VILLAGE

11:30 - 12:00 Lime mortar samples
12:30 - 16:00 Lime roughcast: making and application

SATURDAY 19/10

PRAMANTA CONFERENCE CENTER

09:00 - 10:00 SETTLEMENT TOUR
& VISIT OF THE DISPERSED PHOTOGRAPHIC
EXHIBITION "KALDERIMI X2"
10:00 - 11:00 GREETINGS
A. KACHRIMANIS Governor of the Region of Epirus
G. SENTELES Mayor of North Tzoumerka
C. CHASIAKOS Mayor of Central Tzoumerka
P. ALBANIS TCG/Western Macedonia Dpt
K. KNIGHT The Headley Trust Representative
11:00 - 11:45 *Plaka Bridge: Concerns and decisions during the restoration survey*
CHRISTOS TAKOS
Architect MSc Protection of Monuments NTUA
CHRISTOS GIANNILOS
Civil Engineer MSc Protection of Monuments NTUA
12:00 - 12:45 *From survey to implementation or "Arachthos don't give up hope and it won't take long"*
CHRISTOS ILIOPOULOS
Architect Architettura di Firenze
13:30 Departure to Pramanta Mountain Refuge
TZOUMERKA MOUNTAIN REFUGES
14:00 - 15:00 HIKING
From Pramanta to Melissourgioi Mountain Refuge
15:00 - 19:00 **MINI MUSHROOM FESTIVAL**
at Melissourgioi Mountain Refuge

SUNDAY 20/10

PLAKA BRIDGE - AGIOS GEORGIOS

09:00 - 10:00 VISIT TO THE RESTORATION SITE OF PLAKA
BRIDGE
10:00 - 13:00 STONE CARVING - PRACTICAL EXERCISE
STONE CUTTING AND MASONRY TOOLS
MANUFACTURING: GIORGOS PLOUBIS
13:00 - 14:30 ELDER STONE MASONS FIEST

MONDAY 21 - FRIDAY 25/10

HISTORICAL PATHWAY

08:30 - 12:00 FIELD WORK
12:00 - 12:30 BREAKTIME
12:30 - 16:30 FIELD WORK

FRASTA CULTURAL CENTER

Exhibition of the Photographic Archive
of Sp. Mantas
DAILY AFTERNOON EVENTS

SATURDAY 26/10

PRAMANTA CONFERENCE CENTER

Traditional building and contemporary energy performance requirements
NIKOS M. KATSOUOLAKOS
Mechanical Engineer PhD NTUA, MSc Environment and Development of Mountain Regions, Post-Doctoral Researcher M.I.R.C.
10:00 - 10:45 *The kalderimi in the past and its mutations in time*
MARIA MPALODIMOU
Architect AUTH, MSc Conservation of Monuments and Sites K.U.Leuven Researcher M.I.R.C.
11:00 - 11:45 *Streets before the car*
MANOLIS KORRES
Emeritus Professor in History of Architecture, NTUA School of Architecture

16:00 - 16:45 *Building (with) the Community: Participatory protection of intangible cultural heritage*
PANAGIOTA ANDRIANOPOULOU
Ethnologist - Head of Collections, Research and Documentation of Folk Art Dpt
Museum of Modern Greek Culture, UNESCO ICH Facilitator

17:00 - 17:45 *The architectural reserve inside and outside the museum*
GIORGOS SMIRIS
Assistant Professor in History of Architecture, Un. Ioannina School of Architecture

18:00 - 18:45 *The meaning and contribution of practice in the art of the craftsman*
VASILIS GANIATSAS
Professor in Architectural Design & Theory of Architecture
Director of Architectural Form and Orders Lab in the NTUA

19:30 - 21:30 *The mountain tears (2018)*
by STELIOS CHARALAMPOPOULOS
FILM SCREENING in presence of the Director

SYNDAY 27/10

MOUCHOUSTI CULTURAL CENTER

Rural landscape as a cultural item: discovering the 'tangible' and 'intangible' of cultural heritage of rural space, through the paradigm of a mountainous settlement
ELENA MPAZINI
Folklorist, Social Anthropologist, Ethnologist
Directorate of Modern Cultural and Intangible Cultural Heritage
of Ministry of Sports and Culture

10:00 - 10:30 *"Anthi tis Petras" and the rescue of the traditional art of stone masonry*
GIANNIS TSIAOUSIS
Chairman of the Administrative Board of the Association
Friends of Traditional Architecture "Anthi tis Petras"

10:30 - 13:00 *Rock, paper, scissors: editing the experience of Boulouki as a good practice of intangible cultural heritage preservation*
PANAGIOTA ANDRIANOPOULOU

13:15 - 13:30 *M.I.R.C. and its contribution in the research and development of maintainous areas*
NIKOS M. KATSOUOLAKOS

13:30 - 13:45 *Seeking a future for the ancient art of marble*
PANAGIOTIS ZESTANAKIS
Founding member of MARMAROS Urban Non Profit Company - Greece

13:45 - 14:00 *"Preserving drystone heritage bottom up: from local communities to european organizations"*
MAJA FLAISIG
Univ. Bacc. Hist. Art., Ethnol. et Anthropol.
Representative of 4 GRADA DRAGODID - Croatia

14:00 - 14:15 *"Why should we keep our rural areas alive?"*
KUBRAT MILEV
Architect
Representative of MESHTRA/ACEM - Bulgaria

14:15 - 14:30 *"CHWB Albania - Cultural heritage as a right and a resource for sustainable development"*
ANISA LLOJA
Architect, Regional Restoration Camp Coordinator
Representative of Cultural Heritage without Borders - Albania

17:00 - 17:30 WALK ON PLAKA'S HISTORIC PATHWAY
FRASTA CULTURAL CENTER
18:00 - 19:00 WORKSHOP REVIEW
19:00 - 'END OF WORKSHOP' FIEST